

Rolnummer 300

Arrest nr. 37/92
van 7 mei 1992

A R R E S T

In zake : het beroep tot gedeeltelijke vernietiging van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 7 november 1990 houdende organisatie en erkenning van lokale radio's, ingesteld door v.z.w. " Contact, niet-openbare radio " en andere.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters J. Delva en I. Pétry, en de rechters F. Debaedts, L. De Grève, H. Boel, L. François en P. Martens, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van voorzitter J. Delva,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*

*

I. *Onderwerp van het beroep*

Bij verzoekschrift, aan het Hof overgezonden bij op 12 juli 1991 ter post aangetekende brief, is beroep tot gedeeltelijke vernietiging ingesteld van het decreet van de Vlaamse Gemeenschap van 7 november 1990 houdende organisatie en erkenning van lokale radio's, door :

- de v.z.w. Contact, niet-openbare radio, waarvan de zetel is gevestigd te 1000 Brussel, L. Lepagestraat 9;
- de v.z.w. Firenze, waarvan de zetel is gevestigd te 8830 Gits-Hooglede, Bruggesteeweg 116 D;
- de v.z.w. Vrije Radio Leuven, waarvan de zetel is gevestigd te 3000 Leuven, Kolonel Begaultlaan 9;
- de v.z.w. A.O.S., waarvan de zetel is gevestigd te 2140 Borgerhout, Hof ter Lo 7/47;
- de s.v. Contact Franchising, waarvan de zetel is gevestigd te 1190 Brussel, Minervalaan 21.

Verzoekers hebben eveneens een vordering tot schorsing van voormeld decreet ingesteld. Het Hof heeft die vordering tot schorsing verworpen bij arrest nr. 25/91 van 10 oktober 1991.

II. *Rechtspleging*

Bij beschikking van 15 juli 1991 heeft de voorzitter in functie de leden van de zetel van het Hof aangewezen conform de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers H. Boel en L. François hebben geoordeeld dat er geen toepassing diende te worden gemaakt van de artikelen 71 en 72 van de organieke wet.

Van het beroep is conform artikel 76, § 4, van de

organieke wet kennisgeving gedaan bij ter post aangetekende brieven van 25 juli 1991.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 2 augustus 1991.

Bij beschikking van 12 december 1991 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot 12 juli 1992.

De Vlaamse Executieve heeft op 3 februari 1992 een als memorie betiteld document ingediend.

Bij beschikking van 10 maart 1992 heeft het Hof beslist dat de zaak in gereedheid is en heeft het de dag van de terechtzitting bepaald op 2 april 1992.

Van die beschikking is aan de partijen evenals aan hun advocaten kennis gegeven bij ter post aangetekende brieven van 10 maart 1992.

Ter terechtzitting van 2 april 1992 :

- zijn verschenen :

. Mr. B. Maes, advocaat bij de balie te Brussel, loco Mr. R. Bützler, advocaat bij het Hof van Cassatie, voor verzoekende partijen, voornoemd;

. Mr. J. Six, advocaat bij de balie te Antwerpen, voor de Vlaamse Executieve, Jozef II-straat 30, 1040 Brussel;

- hebben de rechters-verslaggevers H. Boel en L. François verslag uitgebracht;

- zijn de advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de bepalingen van de artikelen 62 en volgende van voormelde wet op het Arbitragehof, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

III. *Onderwerp van de aangevochten wetgeving*

Het decreet van 7 november 1990 heeft betrekking op de organisatie en de erkenning van lokale radio's in de Vlaamse Gemeenschap. Het betreft door het privé-initiatief opgerichte radio's die zich richten tot een in de ruimte beperkte gemeenschap.

Hoofdstuk II heeft betrekking op de oprichting, de samenstelling, de bevoegdheid en de werkwijze van de Raad voor lokale radio's.

Hoofdstuk III heeft betrekking op de erkenning van de lokale radio's. Artikel 5 bepaalt de onderscheiden erkenningsvoorwaarden. Artikel 6 verbiedt verkiezingspropaganda. De artikelen 7 en 8 hebben betrekking op de erkenningsprocedure. Artikel 9 heeft betrekking op de opschorting of intrekking van de erkenning. Artikel 10 heeft betrekking op de duur en de hernieuwing van de erkenningen. Artikel 11 heeft betrekking op de zendvergunning.

Hoofdstuk IV bevat slot- en overgangsbepalingen.

IV. *In rechte*

A.1. De verzoekende partijen voeren één middel aan dat afgeleid is uit de schending van de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet. Verscheidene bepalingen van het decreet zouden strijdig zijn met deze bepalingen van de Grondwet.

A.1.1. Artikel 2.2, eerste lid, laatste zin, bepaalt dat het theoretisch zendbereik van de lokale radio's beperkt is tot een straal van 8 kilometer en dat de Vlaamse Executieve hierop een afwijking kan toestaan in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest. Deze bepaling houdt volgens de verzoekende partijen minstens twee discriminaties in, met name :

- tussen de Vlaamse lokale radio's in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest en de andere Vlaamse radio's;
- tussen de Vlaamse lokale radio's in hun geheel en de Franstalige radio's.

A.1.2. Luidens de artikelen 2.6 en 5, 11°, moeten de Vlaamse lokale radio's de uitzending van hun programma's minstens tweemaal per uur laten voorafgaan door een zogeheten " roepnaam ", terwijl dit niet vereist is voor de Franstalige private radio's, noch voor de B.R.T.N.

A.1.3. Luidens artikel 5, 1° en 6°, dienen de lokale radio's onafhankelijk te zijn van een politieke partij, een beroepsvereniging of een organisatie met een commercieel doel, terwijl die radio's eigendom moeten zijn en worden bestuurd door een v.z.w. waarvan de bestuurders geen politiek mandaat bekleden, noch beheerder zijn hetzij van een andere vereniging die een lokale radio in eigendom heeft en/of beheert, hetzij van een beroepsvereniging, noch een leidinggevende functie in zo'n beroepsvereniging uitoefenen. De verzoekende partijen doen opmerken dat dergelijke eisen niet gesteld worden aan de Franstalige radio's.

A.1.4. Luidens artikel 5, 10° en 13°, moet het geheel van de door de lokale radio's uitgezonden berichtgeving voor tenminste 50 % betrekking hebben op het eigen zendgebied, terwijl de uitgezonden handelsreclame hoofdzakelijk streekgebonden moet zijn. Afgezien van de nagenoeg onoverkomelijke problemen van praktische aard die deze bepaling volgens de verzoekende partijen zou meebrengen, is er volgens hen in geen enkele andere tekst betreffende lokale radio's zulke beperking terug te vinden.

A.1.5. Artikel 5, 12° en 13°, juncto artikel 7, derde lid, leggen op straffe van schorsing van de erkenning, de lokale radio's de verplichting op alle overeenkomsten met derden betreffende de realisatie van programma-onderdelen of uitgezonden handelsreclame toe te zenden aan de Executieve. Nergens valt volgens de verzoekende partijen eenzelfde vergaande controlebevoegdheid over in se vertrouwelijke overeenkomsten met derden te bespeuren in de wetgeving van

de Franse Gemeenschap en evenmin is de B.R.T.N. volgens hen tot een dergelijke meldingsplicht gehouden jegens de toeziende overheid.

B.1. De grondwettelijke regels van de gelijkheid der Belgen voor de wet en van de niet-discriminatie sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen zou worden ingesteld, voor zover voor het criterium van onderscheid een objectieve en redelijke verantwoording bestaat. Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld, rekening houdend met het doel en de gevolgen van de bestreden maatregel en met de aard van de in het geding zijnde beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.2. De door de verzoekende partijen aangeklaagde discriminaties steunen op drie vergelijkingen.

Wat de vergelijking van de toestand van de Vlaamse lokale radio's met de Franstalige betreft

B.3. Naar luid van artikel 59bis, § 2, van de Grondwet, regelen de Gemeenschapsraden bij decreet de culturele aangelegenheden, ieder wat hem betreft. De radio-omroep en de televisie zijn, behoudens twee uitzonderingen, door de wet van 21 juli 1971 bij die culturele aangelegenheden gerangschikt. Net als de wet van 21 juli 1971 geeft de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen zoals gewijzigd door de bijzondere wet van 8 augustus 1988, in artikel 4 een opsomming van de culturele aangelegenheden die in artikel 59bis van de Grondwet zijn bedoeld en vermeldt daarbij onder 6° " de radio-omroep en televisie, het uitzenden van mededelingen van de nationale regering uitgezonderd ". Analoge bepalingen gelden voor de Duitstalige Gemeenschap.

De autonomie die deze bepalingen toekennen aan de Gemeenschappen heeft voor gevolg dat een onderscheiden beleid kan worden gevoerd door de betrokken decreetgevers. Die autonomie zou geen inhoud hebben, mocht een verschil in behandeling tussen bestemmingen van regels die in eenzelfde materie aan weerskanten van toepassing is, als zodanig geacht worden strijdig te zijn met de artikelen 6 en 6bis van de Grondwet. De vergelijking die de verzoekende partijen maken tussen de normen die uitgaan van de twee Gemeenschappen inzake lokale radio's is rechtens niet verantwoord.

Wat de vergelijking van de toestand van de Vlaamse lokale radio's met die van de B.R.T.N.-radio betreft

B.4. De verplichting die is opgelegd aan elke lokale radio om op gezette tijden zijn " roepnaam " te herhalen en de verplichting om de overeenkomsten met derden inzake uitbesteding van programma's en inzake handelspubliciteit mee te delen aan de overheid, strekken ertoe, eensdeels, de onderlinge autonomie van de verschillende lokale radio's te waarborgen in plaats van ze afhankelijk te laten van groepen waarvan het actieterrein betrekking zou hebben op een uitgestrekt gebied, en anderdeels, het toezicht op die autonomie mogelijk te maken. De beoordeling van de plaats die in deze aangelegenheid behoort te worden toegekend aan de publieke en de private ondernemingen en van de dwingende maatregelen die zouden kunnen worden opgelegd aan de ene of de andere, maakt een opportuniteitsoordeel uit dat ressorteert onder de bevoegde wetgever.

Wat de vergelijking van de toestand van de Vlaamse lokale radio's in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest met die in het Vlaamse Gewest betreft

B.5.1. Volgens de parlementaire voorbereiding van het decreet was de in artikel 2.2, eerste lid, aan de Vlaamse Executieve toegekende bevoegdheid om af te wijken van de regel betreffende de straal van 8 kilometer voor het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest noodzakelijk om elk van de betrokken radio's de mogelijkheid te bieden een voldoende luisterpubliek te hebben. Enerzijds zou een risico op interferentie bestaan dat eigen is aan dat Gewest (Gedr. St., Vl. Raad, 1989-1990, stuk 285, nr. 10, pp. 9, 29, 30 en 42). Anderzijds zou die mogelijkheid tot afwijking gewenst zijn opdat de Vlamingen van de gehele agglomeratie door verscheidene Vlaamse lokale radio's zouden kunnen worden bereikt (idem, p. 38).

B.5.2. Het door de verzoekende partijen aangevochten onderscheid tussen de lokale radio's naargelang zij al dan niet in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest gelegen zijn, is verantwoord met betrekking tot het door de decreetgever nagestreefde doel. Bovendien bestaat een redelijk verband van evenredigheid tussen de aangevochten bepaling en het beoogde doel.

Om die redenen,

Het Hof

verwerpt het beroep.

Aldus uitgesproken in het Nederlands, het Frans en het Duits overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 7 mei 1992.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

J. Delva